

# WEEST NIET LAF - BLIJFT ER AF!

*Door H. F. Arentsens*

Deze slogan heeft een tijd lang de hoofdstedelijke brandmelders gesierd en had tot doel te voorkomen dat de jeugd deze palen als speelgoed gebruikte. Vaak bekruipt mij de gedachte om bordjes met een soortgelijke tekst te hangen bij vogelnesten van opvallende soorten, die om de één of andere reden overmatig veel belangstelling genieten, meestal van lieden die ik „pseudo-vogelmensen” noem. Ik geloof echter, dat dit juist een stimulans zou worden voor dit surplus van lieden, die menen ook iets van vogels af te weten.

De opkomst van de Japanse optische industrie, welke tot gevolg had dat prismakijkers, camera's en teletenzen thans binnen het bereik van de doorsnee burger zijn gekomen, is er naar mijn idee niet vreemd aan, dat zich thans in Nederland meer mensen met het kijken naar vogels en het fotograferen van vogels bezig houden dan uit vogelbeschermings-oogpunt gewenst is. Vogels kijken is „IN” (de mode).

Wat óók in de mode is, of aan het worden is, is het prepareren van vogels. Oude taxidermie boekjes worden herdrukt, en recent zijn er weer twee boekjes verschenen die dit onderwerp behandelen.

Deze ontwikkeling heeft tot gevolg dat zich een steeds grotere categorie mensen, dikwijls te goeder trouw, schuldig maakt aan overtreding van de *Vogelwet 1936*.

Het lijkt mij daarom goed, deze wet nog eens toe te lichten, en vooral de punten, waar de vogelaar in het veld en thuis mee te maken kan krijgen, nader te bekijken (zie ook *Het Vogeljaar 1957*, blz. 35 en 67).

De *Vogelwet 1936* is een wet die tot doel heeft om die vogels, welke onder haar bepalingen vallen, zoveel mogelijk bescherming te verlenen (onder de *Vogelwet* vallen niet de in artikel 2 van de *Jachtwet* genoemde vogels en het pluimvee). Met uitzondering van een klein aantal met name in het *Vogelbesluit 1937* genoemde soorten, beschermt deze wet „*alle in Europa in het wild levende soorten*”. Zij strekt zich dus niet alleen uit tot de *eigen* broedvogels, soorten als ibis, flamingo, sneeuwuil en zwarte ooievaar, wier

broedgebied buiten Nederland ligt, genieten eveneens de algehele bescherming van de Vogelwet 1936.

Vrijwel alle handelingen met beschermde vogels zijn bij de Vogelwet verboden; men mag ze niet vangen, niet doden, niet kopen, niet verkopen, niet onder zich hebben, niet vervoeren, niet in- en uitvoeren, men mag hun eieren niet rapen, noch hun nesten verstoren; enz. enz. (Wel zijn er een aantal uitzonderingsgevallen, doch deze betreffen het onder zich hebben van in het Vogelbesluit 1937 met name genoemde zogenaamde kooi- en jachtvogels).

Omdat de wet onder het begrip „vogels” ook verstaat „lichamen van dode vogels, al dan niet geprepareerd, en huiden en delen van huiden, al dan niet geprepareerd”, is b.v. het vervoeren van een dode kluut strafbaar, tenzij men in het bezit is van een vogelvergunning C.2. Men mag dode beschermde vogels — ook al is het aannemelijk dat zij op natuurlijke wijze om het leven zijn gekomen en op legale wijze verkregen zijn — alleen afleveren om te laten prepareren aan door het Ministerie van C., R. en M. erkende preparateurs; deze mogen de vogel *niet* aannemen zonder dat een vervoervergunning C.2 wordt overlegd. Een dergelijke C.2 vergunning kan worden uitgereikt door elke bij of krachtens art. 30 van de Vogelwet aangewezen opsporingsambtenaar. Dit zijn de Rijkspolitie, de Gemeentepolitie, de ambtenaren van invoerrechten en accijnzen en de Controleurs Vogelwet.

Men moet dus, wanneer men een beschermde vogel in het veld vindt, allereerst naar zo'n opsporingsambtenaar gaan om een C.2 vergunning te verkrijgen, alvorens men de vogel bij een erkend preparateur bezorgt.

Het is ook duidelijk, dat het aan andere dan door het Ministerie van O., K. en W. erkende preparateurs verboden is om beschermde vogels op te zetten.

Om controle mogelijk te maken, worden alle door erkende preparateurs opgezette beschermde vogels voorzien van een metalen merk, hetgeen tevens de vergunning is om deze geprepareerde vogel onder zich te hebben en te vervoeren.

Ook het onder zich hebben van beschermde vogels komt nog veel voor. Vooral de nestjongen van roofvogels raken vaak in handen van ondeskundigen, die het opgeraapte vogeljong zo nodig moeten verzorgen. Het is bij veel van deze mensen alleen het *bijzondere* van de vondst dat hun beweegt de vogel mee te nemen, en bij een kleiner deel het *medelijden* dat, de in hun ogen hulpeloze vogel, bij hen wekt. Deze mensen lopen heel vaak voorbij aan het feit dat, vooral bij uilen gebeurt dit vaak, de jongen na verloop van tijd om de nestkom-holte heen gaan scharrelen en daar ook door de ouden worden verzorgd, *en veel beter dan een mensenhand dit ooit zal kunnen doen.*

Als u dus ooit een jonge vogel vindt, die een hulpeloze indruk maakt, probeer dan:

a. of U de vogel weer in de nestkom terug kunt brengen;

- b. de vogel zo dicht mogelijk bij de nestkom terug te brengen;
- c. als er geen nest te zien is, na te gaan, of de vogel wel gevoederd wordt; bekijk dat van een afstand met een kijker, want als U in de buurt blijft, komen de ouden zeker niet;
- d. als de vogel wel gevoederd wordt, maar er is geen nest te vinden, de vogel dan buiten het bereik van evt. rondstruinende katten, ratten, wezels e.d. te brengen, door de vogel bijv. in een boom te zetten;
- e. als de vogel *niet* gevoederd wordt, en het nest niet te vinden is, of de vogel kan worden ondergeschoven in een nest van dezelfde soort, met jongen van ongeveer dezelfde leeftijd; blijf dan evenwel wel enige tijd daarna in de buurt van de „verzorgers”, opdat men kan zien of deze het ondergeschoven jong accepteren.

Wanneer het niet gelukt om de vogel op één van de bovenvermelde manieren verzorgd te krijgen, neem deze dan mee, en ga na wie er in Uw omgeving deskundig is op het gebied van de verzorging van de vogelsoort waar het om gaat.

Met roofvogels zij bijzondere voorzichtigheid geboden; deze kunnen het best verzorgd worden door een lid van het Valkeniersverbond „ADRIAAN MOLLEN”.

Eventueel kunnen zij tijdelijk worden gevoerd met rauw ongezoeten hart. Wanneer het gaat om andere vogelsoorten; bijna alle kleine vogelsoorten kunnen tijdelijk gevoerd worden met gekookt ei. Breng echter de vogel zo spoedig mogelijk naar een deskundige op dit gebied. Kent men niemand op dit gebied, roep dan eventueel de bemiddeling in van „Vogelbescherming”.

Lukt het niet om een deskundige verzorger te vinden, en gaat men dus zelf proberen de jonge vogel groot te brengen, dan dient men zich op de hoogte te stellen van het natuurlijke voedsel van de soort, en dit zoveel mogelijk te geven.

N.B.: jonge vogels worden vaak met iets anders gevoerd dan de ouders eten; bijv. vinkachtigen worden grotendeels met *dierlijk* voedsel grootgebracht, dus *niet* met zaden.

Men doet er dan verder ook verstandig aan, het verzorgen van Uw vogel ter kennis te brengen van een opsporingsambtenaar belast met de zorg op de naleving van de Vogelwet, die eventueel bemiddelen kan bij het verkrijgen van een vergunning voor het (tijdelijk) onder U hebben van Uw beschermeling.

*Vogelfotografen* dienen te bedenken dat zij zich bij de nesten van beschermde vogels zo gedragen dat dit geen verstoring tot gevolg heeft. Het is namelijk mogelijk dat een vogelfotograaf die het nest van een beschermde vogel verstoort, wegens het overtreden van art. 8 der Vogelwet 1936 bekeurd wordt. Ook *vogelwaarnemers* zijn volgens dit artikel strafbaar, indien zij nesten verstoren c.q. eieren van beschermde vogels zoeken.

Zoals uit het bovenstaande reeds naar voren is gekomen, is het niet toege-

staan voor Uw genoegen beschermde vogels in gevangenschap te houden (een aantal uitzonderingen daargelaten). Overtreders van dit artikel (7.) der Vogelwet kunnen dan ook bij ontdekking worden geverbaliseerd. *Volièrehouders* weet dus waaraan U begint, haal geen roodborstjes, heggemussen, kepen, goudvinken of andere volledig beschermde vogels in Uw volière.

Als U door het bovenstaande zo'n beetje in de stemming bent gekomen van „wat mag er nu eigenlijk nog wèl in Nederland”, weet dan dat wij hier een wet hebben, die gemaakt is *om onze vogels een zo groot mogelijke bescherming te geven*, hetgeen toch door elke rechtgeaarde vogelliefhebber niet anders dan op prijs gesteld kan worden.

En ook met inachtname van al deze voorschriften, valt er heus nog genoeg waar te nemen en te genieten.

*Literatuur:*

- G. A. C.: De fotomaniak, De Nederlandse Jager, no. 24, jrg. 68, 23-11-1963.  
Tubbs C. R.: Disturbance of breeding and resting birds by birdwatchers, British Birds, Vol. 57 No 1, januari 1964.

- H. F. Arentsen, De Boelelaan 454, Amsterdam-Buitenveldert

## CONTACTORGAAN VOOR VOGELSTUDE DER K.N.N.V.

### Oproep tot medewerking aan inventarisatie

In 1966 begon een onderzoek naar het voorkomen in Nederland van een zestal broedvogels. Iedere soort wordt door één of twee personen bewerkt. In vele periodieken werden oproepen geplaatst. Ook op andere manieren werd het onderzoek bekend gemaakt. Zo werd er enige malen in het radioprogramma „Weer of geen weer” over de inventarisaties gesproken. Het resultaat was, dat zich vele medewerkers hebben aangemeld. Dank zij deze hulp is het onderzoek een succes geworden.

In 1967 zullen dezelfde zes soorten opnieuw onderzocht worden. In sommige gevallen zal er iets aan de methode van onderzoek veranderen. Bovendien zullen zes nieuwe soorten in bewerking komen, zodat voortaan twaalf Nederlandse broedvogels onderzocht worden.

De bewerkers van de zes „oude” soorten hopen dat hun medewerkers ook in 1967 het onderzoek blijven steunen. Bovendien zijn nieuwe medewerkers natuurlijk zeer welkom, vooral indien zij zullen waarnemen in gebieden waarover nu nog niet zoveel bekend is. De bewerkers van de zes „nieuwe” soorten hopen natuurlijk ook, dat hun onderzoek uit alle delen van het land steun zal krijgen.

De resultaten van het onderzoek in 1966 zullen gebundeld verschijnen in „Natura”. Aan alle medewerkers van het afgelopen jaar zal dit speciale nummer worden toegezonden.

Nog verdere uitbreiding van het onderzoek is mogelijk. Ornithologen, die

voelen voor het bewerken van een soort, wordt verzocht zich op te geven bij J. Philippona, Heereweg 413, Lisse/ZH.

#### *Lijst van soorten en bewerkers*

**Fuut:** H. N. Leijds en ir J. J. F. E. de Wilde. Corr. aan: Diedenweg 14, Ede, tel. 08380-3838. De methode van onderzoek zal enigszins anders zijn dan in 1966 en zal o.m. omvatten: september- en wintertellingen en tellingen in een beperkt aantal uitgezochte gebieden.

**Dodaars:** Drs D. Dekker en M. van Herp. Corr. aan: Walvisstraat 6, Jisp (N.H.). Het onderzoek wordt voortgezet. Ook winterwaarnemingen worden gevraagd.

**Boomvalk:** R. Dantuma, Hyacinthstraat 180, Groningen. Tellingen van vogels in de broedtijd. Nieuwe soort.

**Torenvalk:** F. Koning, Belkmerweg B 110, Burgerbrug (N.H.), tel. 02268-1159. Onderzoek als vorig jaar, met meer aandacht voor tellingen uit trein en auto.

**Grutto:** Th. Mulder, Westerhoutpark 19, Haarlem, tel. 02500-11076. Voortzetting van de tellingen van de vogels in bepaalde gebieden.

**Ransuil:** D. A. Boeije en P. Zegers. Corr. aan: Lobeliastraat 35a, Vlaardingen. Telling van broedvogels. Telling van vogels op roestplaatsen in het winterhalfjaar. Nieuwe soort.

**Gierzwaluw:** N. A. Ferbeek, De Slag 20, Drachten. Tellen van rondvliegende vogels in de broedtijd. Nieuwe soort.

**Huiszwaluw:** J. Philippona, Heereweg 413, Lisse, tel. 02532-8520. Voortzetting van het onderzoek d.m.v. het tellen van nesten.

**Gele kwikstaart:** Drs J. J. Frieswijk, Burg. v. d. Pollstraat 483, Amsterdam 16, tel. 020-138910. Bepaling van de populatie-dichtheid (aantal territoria per eenheid van oppervlak) in door de medewerkers uitgekozen gebieden. Nieuwe soort.

**Braamsluiper:** J. Taapken, Utrechtseweg 43, Hilversum, tel. 02950-46391. Tellen van territoria. Ook gegevens uit vroegere jaren zijn welkom. Nieuwe soort.

**Geelgors:** J. Reijnders, Nieuwe Meerdijk 382, Badhoevedorp, tel. 02968-4268. Voortzetting van het onderzoek. Tellen van zingende mannetjes in bepaald gebied in de broedtijd.

**Roek:** H. R. Feijen, Buitenruststraat 6a, Leiden. Voor deze nieuwe soort worden de volgende gegevens gevraagd: 1. per gemeente al of niet voorkomen van kolonies; 2. per kolonie aantal wel en niet bezette nesten; 3. gegevens uit vroegere jaren; 4. slaapplekken. Nieuwe soort.

Hun die willen meewerken aan het onderzoek van één of meer soorten, wordt verzocht zich op te geven bij de bewerk(er)s. Deze sturen hen dan een volledig overzicht over de methode van het onderzoek van hun soort.

• *J. Philippona, technisch lid van het Contactorgaan voor Vogelstudie, Heereweg 413, Lisse*

#### **Minder Turkse tortels bij Oldebroek**

De Turkse tortel lijkt hier in Oldebroek, na een aanvankelijk snelle groei, sterk achteruit te gaan. In de winters van 1963/'64 en 1964/'65 had ik op mijn voerplaats aantallen van 25-30 stuks. Verleden jaar nog 6-7 en dit jaar komen er nog maar twee.

• *G. v. d. Streek Jr., Zuiderzeestraat 405, Oldebroek.*

#### **Bonte vliegenvanger broedde bij Oldebroek**

In 1966 had ik hier in Oldebroek bij de boerderij voor het eerst twee paartjes bonte vliegenvangers in nestkasten. Ze hebben met goed resultaat gebroed. Voordien had ik ze zelfs nog nooit waargenomen.

• *G. v. d. Streek Jr., Zuiderzeestraat 405, Oldebroek.*